Ч. 178 (10.855). Львів пятниц 13 серпня 19 6 Оплачено ... Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 145.122.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голандії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Приїзд проф. Кемерера до Галичини.

Варшава, 11. серпня.

У пятницю виїздить до Львова проф. Кемерер, щоби запізнатися зі станом тамошнього промислу і щоби відвідати Борислав.

Компетенція і склад правничої ради.

Варшава, 11. серпня 1926.

Правнича рада, щодо котрої утворення запала ухвала ради міністрів, матиме за завдання опініювати проєкти законів і декретів. Головою правничої ради буде міністр справедливости, котрий визначить віцепрезеса і предсідників комісій. Комісій цих буде 7, у кожній буде 4 радників і 1 референт. Радники ділитисьмуть на дві категорії: постійних радників із іменування президента річипосполитої і надзвичайних радників, покликуваних до кожної спеціяльної справи міністром справедливости споміж знавців опрацьовуваної ділянки.

Контрольори буджету при міністерствах. Справа нац. меншостей відложена.

Варшава, 11. серпня 1926.

Рада міністрів ухвалила утворити становища контрольорів буджету при кожнім міністерстві. Уложили редакцію декрету про правничу раду, який появиться на днях. Справи національних меншостей, котрі мали обговорювати, відложили до слідуючого засідання ради мін. На засіданні був марш. Пілсудський.

Організація міжнар. бриґади в СРСР.

Москва, 11. серпня 1926.

Заступник народнього комісаря військових справ Уншліхт видав розпорядок про зорганізування 7, 8, 9. і 10-ої міжнародньої бриґади. До бриґад цих мають приділити Чехів, Мадярів і Німців, що є розсіяні по познах червоної армії. Мають ужити при формуванні повищих бриґад також членів німецького боєвого союза, котрі рекрутуються з комуністично настроєних округів німецьких кольоній на територіях СРСР. Керовником творених бриґад має бути бувш. полковник австро-угорської армії Коста. Бриґади мається творити в скорому темпі. Пояснюють це недостачею довіря народнього комісаріяту військових справ до вірности власних військ.

Димісія Каменева?

Відень, 11. серпня.

„Н. Фр. Пр." повідомляє з радянських кол, начеб Каменева усунули з уряду; його місце має заняти Буколін, приятель Сталіна.

Розвід Зіновєвої.

Москва, 11. серпня 1926.

Жінка Зінов'єва Ліліна подала до політбюра лист, у котрім повідомляє, що розійшлася з чоловіком з причини ріжниць у поглядах на партійну тактику і завдання комуністичного діяча.

Уншліхт насл. Межинського.

Москва, 11. серпня.

Наступ Уншліхта на Межинського на останнім засіданні політбюра, пояснюють бажанням Уншліхта обняти становище керовника ГПУ., на котре поважно висували його кандидатуру. Вигляди Уншліхта доволі значні, бо він має приятелів між сталінівцями. Колиж Сталін порозумівся би з опозицією, кандидатура знелюбленого опозицією Уншліхта перестала б бути актуальною.

Персія й СРСР.

Льондон, 11. серпня 1926.

Сензацією льондонських політичних кол є вістка, що перський шах вислав свого міністра до СРСР., для заключення договору приязни.

Присуд за шпіонажу в користь Польщі.

Варшава, 11. серпня.

Агенція телеграфічна Експрес повідомляє з Київ, що з Коростені покінчився процес проти 13-ти католицьких священиків, обвинувачених за державну зраду і шпіонажу в користь Польщі. Головного обвинуваченого кс. Ґжиновського з судили на смерть, а дванацять ксьондзів на кару кількалітньої тяжкої вязниці.

Криваві сутички в Берліні.

Берлін, 11. серпня 1926.

Вчора пізним вечером прийшло в північній части міста до кровавої сутички між комуністами і поліцією. З причини грізної постави комуністів, поліція вжила зброї. Сутички тривали дві години. Цілу ніч ходили по місті скріплені патрулі кінної і пішої поліції. Числа ранених досі не стверджено.

Соціялісти проти Еріо.

Париж, 11. серпня.

Виконуючий комітет соціялістичної федерації департаменту Родану приняв резолюцію, в якій заявляє, що годі, щоби дальше Еріо оставав на становищі мера Ліону. Взивають якнайскорше покликати на його місце соціяліста.

Заворушення на Креті.

Відень, 11. серпня 1926.

„Н. Фр. Пр." повідомляє з Атен, що на Креті вибухли заворушення. През. ради міністрів заявив, що ті чутки вчасти є правдиві. Підчас демонстрації тютюнових робітників в Агрініон (Акарманія) робітники заатакували військо, обкидали його камінням. По обох боках численні ранені.

Демарш у Софії.

Софія, 11. серпня 1926.

Доручено тут ноти урядів Югославії, Греції і Румунії.

Кулідж супроти подій в Мексику.

Вашінґтон, 11. серпня 1926.

Згідно зі своїм рішенням не мішатися до церковного спору в Мексику, президент Злучених Держав Кулідж відмовився приняти депутацію ордену лицарів Колюмба. Депутація хотіла предложити йому петицію у справі трактування американських католиків у Мексику. Депутації порадили петицію предложити держ. департаментові.

Події в Мексику.

Вашінґтон, 11. серпня 1926.

Архиепископ Вері виступив із новим предложенням у справі церковного конфлікту в Мексику. Він предкладає, щоби президент Мексику Калес відкликав розпорядок у справі церков аж до скликання конґресу. Конґрес цей, як сподіється архиепископ, ухвалить менше строгі приписи.

Сутички в Кантоні.

Льондон, 11. серпня 1926.

„Таймс" повідомляють із Гонгконга, що не зважаючи на інтервенцію поліції і війська вуличні сутички між ворожими таборами робітників у Кантоні тривають дальше. За виїмкою двох урядових часописів, инші ґазети перестали виходити.

Напад на прем. Іраку.

Льондон, 11. серпня 1926.

Із Багдада повідомляють, що президента міністрів Іраку напав на вулиці якийсь цивільний функціонар і поранив його бритвою на лиці і раменах. Виновника арештували.

Біржа.

Гроші.

Курс ефективного долара обнизився на 9·05 при слабій тенденції.

Збіжжа.

На біржі без трансакції. Поза біржею скромні обороти в хлібовім збіжі по цінах дещо слабших з реченцем заладування до трьох днів. Подача й дальше перевищає попит. Тенденція зниżкова вдержується дальше. Настрій вижидаючий. Овес галицький 25·50—26.

ого побуту на селі; властителеві фабрики гіпсу при вул. Листопада 97. забрали кільказесять залізних форм; на вул. Унії Люблинської, Пекарській та Осолінських 12. злодії вдоволились футрами та вбраннями, а на Садівницькій 22. якийсь ненаситний злодюга видобув з пивниці велику стару крамничну вивіску!

— **Де ми живемо?** Під цим заголовком подали ми вчора за „Газетою Поранною" ревеляції з поза вязничних поліційних ґрат догично замучення 30-літнього банкового урядовця Венклєра у поліційних арештах. У нинішнім числі „Газета Пор." продовжує ці ревеляції та піддержує в повній основі обвинувачення в злочинї вбивства невинного вязня, арештованого за якусь дрібну провину: вуличну суперечку. Лікарі ствердили, що всі сліди на тілі помершого є наслідком катувань і знущань, а що більше, що Венклер не був божевільний, лише зовсім нормальний. Прошу уявити собі, що дієтся з десятками жертв, яких смерть не виходить на денне світло. Скільки разів вказували ми на факти знущання над вязнями в поліційних арештах і наші докази польська преса нехтувала!

— **Черепашi вістки.** У вчорашнім львівськім „Дзєнніку Людовім" находимо на рік спізнену вістку про смерть Олександра Саліковського у Варшаві. Вона попала у відділ „Всячини", якої референт імовірно збирає вирізки з усіх часописів і добуває їх в огірковім сезоні без огляду на час їх походження.

— **Воронов і його противники.** На останнім міжнароднім конґресі фізіольоґів, що радить у Штокгольмі прийшло до дуже гострої суперечки при нагоді відчиту проф. Воронова з Парижа, про його досліди над відмолодженням. Воронов предложив фотографії з операції, яку перевів на самиці шимпанза, пришіпивши їй „оваріюм" жінки. Він твердив, що шимпанзсамиця повинна вродити людську дитину. Ці погляди сильно критикували анґлійський професор Карльстон і німецький Бідль, закидаючи Вороновому, що користується старими фотоґрафіями з перед 3-ох літ і не має нових. З 1160 осіб, Воронов оперував тільки 23 жінок, а бувший асистент Штайнаха, який давно вже веде анальоґічні досліди, що Воронов, ствердив, що до цього часу не вдалось пришіпити орґани одного звіринного роду иншому. Воронов заявив на це, що таки вірить у можливість народження людської дитини самицею шимпанза.

— **На жертвеннику науки** склав своє життя — дослівно, не в переносній значінні — французький радіольоґ д-р Максим Менар, що помер цими днями в Парижі в 53 р. життя. Як 22-літній асистент славного професора Арсонваля почав він досліджувати Рентґенівське проміння і був одним з перших, що відкрили наслідки „х" промінів на ткані та комірки людського орґанізму. Він шукав способу як паралїжувати вплив цих промінів, які постійно нищили його самого. В останніх роках Менар відкрив цілющий вплив ултрафіолетних промінів на артеріосклерозу та туберкульозу. В 1910 р. стратив Менар один палець, а згодом від страшно руйнуючого впливу „Х"-промінів дальші пальці. Підчас війни вилічив він тисячі жовнірів. Два роки тому почалось у нього смертельне запалення обличча; він терпів величезні муки і зносив їх з усміхом героя, як Муцій Сцеволя, знаючи свій кінець. Врешті стратив зір. Аж до останньої хвилини повної руїни свого орґанізму не переривав праці над радієм, який мав принести спасення тисячам людей ціною його власного життя.

— **Все це вже було..** Нова жіноча мода підстрижки, яка зробила стільки людей щасливими (фризієри, підстаркуваті дами!) і стала причиною неодної родинної траґедії, видається таким винаходом модерного духа, що має вже навіть своїх правдивих і фальшивих апостолів. А скільки осіб бунтується проти неї! Згадати хоча би анґлійську королівську родину і тих мужів, які не в силі платити надто часто фризієра своїй жінці. Аж ось приходить звістка: у Палестині найшли сліди біблійної оселі з 1500 р. перед Хр. Найшли там майже на милю довгий мур з бронзової доби, вежу з воєнним знаряддям, чудово мальовану посудину з камяної доби, золоті нараменники, сто кістяків, а при цьому голову вавилонської богині неба, з зачіскою точнісько такою самою як модерна жіноча підстрижка. Яке сильне розчарування для тих, яким подобається тільки те, чого ще ніхто не робив раніше!

— **Світова хроніка.** Анґлійський уряд заперечує звістку про найдення тіла Кіченера. — Комета Фінлея, яка вертається що сім літ, є доступна для телескопів цього року. — На острові Корфу грецький уряд почне вести касино до гри в рулєтку, яка стане суперником Монте Карльо. Перед війною замок Ахілеон, де буде рулєтка, був власністю цісаря Вільгельма.— У Букарешті скінчився міжнародній конґрес масонів. Кілька членів теперішнього польського уряду брало в ньому участь, очевидячки інкоґніто. — У Дорпаті радив при кінці липня соціялістичний конґрес ворогів алькоголю. Соціялістичні протиалькоголеві союзи єднаються в один секретаріят з осідком у Берліні. — Королеві Сіяму, що подорожує, підчас його неприсутности вкрали в палаті дорогоцінности на 30.000 фунтів шт. — В Атенах відкрили на старім цвинтарі статую з жіночою постатю, яка є копією твору Праксителя. — Один американський офіцир, що втратив на війні обі ноги, починає з Філядельфії подорож навколо світа у візочку на колесах, в якому будуть його везти два здоровенні парубки, ним добре оплачені. Такою мандрівкою хоче цей інвалід трохи уприємнити собі життя.

Всячина.

Сліди Норман в Америці. Норвежський професор Онсон, що від ряду літ займається вишукуванням слідів побуту Норман в Америці, заявляє, що йому вдалося відчитати таємниче письмо на скалах біля Спокен, в стейті Вашінґтон. Це письмо вважали дотепер індійським. Проф. Онсон є тої думки, що знаки є рунічними і містять опис відділу Вікінґів, що був в Америці 1010 р. перед Р. Хр. Відділ складався з 24 мужчин, 7 жінок і одної дитини. Відбуваючи похід через ліси, спинився і розложив табор над річкою, де його напали червоношкірі. Нормани умістили жінок на верху скали, а самі розташувалися під скалою в долині. В боротьбі в часі нападу впало 12 Вікінґів, а решта заховалася в лісі. Жінки стали добичею Індійців за виімком одної, яка з дитиною на руках кинулась зі скали і розбилася. За деякий час 6 Норман вернуло в те місце. Вони похоронили тіла своїх товаришів і висікли в скалі напис. Могила жертв збереглася по нинішний день. Американські археольоґи віднеслися скептично до відкриття проф. Онсова, хоч відвідини Норманами одного місця на американському березі в віддаленні 2000 миль від Спокен вповні доказані.

✠ Посмертна згадка.

Іван Волянський, вислужений теребовельський декан, гр. к. парох Дичкова в Тернопільщині, помер 1. серпня ц. р. в 69 р. життя і в 46 р. священства. Покійний родився в Яблонові, кінчив гімназію в Тернополі, теольоґічні науки на університеті у Львові і у Відні. Душпастирював у Городку, Крилосі, Настасові, Нагірянах, Луці і Яблонові. Звідсіль в р. 1884 переселився до Злучених Держав Півн. Америки, де як перший український священик обняв парохію в Шенандорі. Він дав почин усьому культурному українському життю Америки. Покійний не тільки осуував перші ... парохії, не тільки будував ... але й був редактором першої української газети „Америка", де одночасно (зза недостачі фондів) виконував обовязки складача. Покійний спроваджував дальших священиків і світських інтеліґентів, щоби занялися школами і громадською працею. Відомий український діяч у Злуч. Державах д-р Вол. Сіменович теж приїхав на його поклик, довгі літа був його щирим співробітником, а звязки приязни не порвалися між обома громадянами до останніх днів Покійного. В Америці був о. Ів. Волянський до р. 1899. Вернув до краю, бо римські володарі недобрим оком гляділи на жонатого священика в Америці. Тут одержав парохію в Острівці теребовельського деканату. Його палка неагомонна вдача не дала йому спокійно дрімати на запічку. Спершу дає почин до оснування та сам веде „Руську Бібліотеку", що в 90-тих роках мала доволі гарний і повний збір усього українського письменства, основує касу „Поміч" і довгий час виконує обовязки її директора. Опісля повстає філія „Просвіти" й Українського Педагоґ. Товариства. Згодом стає Покійний політичним орґанізатором української нац.-демократичної партії і з її рамени ставлять його двічі, хоч — на жаль — безслідно посольським кандидатом. Покійний був членом Повітової Ради в Теребовлі і теребовельським деканом аж до часу своїх переносин в тернопільський деканат. Не було ні одної церковної чи народньої справи, в якій він не брав би провідної чи діяльної участи. В р. 1896 іде з рамени Краєвого Виділу враз з д-ром Сімірадським для розсліду еміґраційних теренів до Бразилії і тут в Ріо де Жанейро тратить свою вірну, нерозлучну подругу життя Павлину з Ганкевичів. Цю подорож описав пок. дир. Любомир Рожанський в р. 1897 в „Ділі". Брав участь в паломництвах до Риму і до Єрусалиму. В р. 1918 іде він яко місіонар до Холмщини і Білої Руси і тут ділає в Камені Коширськім і Берестї литовськім, де його стрічає розвал Австрії і повстання Української Держави. В р. 1919 мандрує поневільно на інтернування до Модліна, де сходить йому „на радощах" три місяці. Покійний, людина незвичайно бистрого ума, глибоко образований лінґвіст в найширшому значінні цього слова (від східних мов: еврейської й арабської до анґлійської, французької і португальської), математик, вічно занятий льоґаритмами і триґонометрією, знавець обряду, що у вісімдесятих роках уставами заповняв календарі „Просвіти", чоловік невсипущої праці, не лякався і найважчого труду. (Він майже власноручно перекопав недоступну дорогу в селі і зробив її вповні доброю, сам обсадив церков в Острівці деревами, сам шив для неї фелони, оправляв книги і ин.). Неустрашимий борець за народні права, а одночасно незвичайно скромний, зустрічний, крайний безсеребренник, що — помимо звідусіль пливучих до нього долярів — вернув в р. 1899 майже без гроша до старого краю. Покійний був людиною, що в наших обставинах могла відограти далеко визначнішу ролю завдяки своїм спосібностям, трудолюбности і хрустальній чистоті характеру та відсутність розуміння його великої вартости і непереможні обставини змусили Його покінчити життя на скромнім пості гр. кат. пароха в Дичкові. Вічна Йому память!

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський хор під управою Петра Євсевського у складі 30 осіб виступає:
Субота 14. VIII. Гусятин.
Неділя 15. VIII. Копичинці. 193 4-?

Місто цвітів на домовину бл. п. Юлії Гиналевич зложив на „Рідну Школу" Вп. Гоза Теодор проф. в Перемишли 15 зол.

Місто цвітів на могилу свого мужа в день Володимира зложила на „Рідну Школу" Вп. М. Федоровичева з Трускавця 20 зол. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа „Рідної Школи". 221 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

УЧЕНИКА на станцію прийму. О. Островська, Львів, Вірменська ч. 3 II. 222 1—1

ХТО знає де проживає Лесь Борзун, абсольвент прав родом зі Святова, який в 1918 р. був на італійськім фронті, хай подасть вістку його шкільному товаришеви д-рови Е. Маєрови, лікареви в Дубецку, п. Іосиф ad Перемишль. Заходасі часописи проситься передрукувати це оголошення. 220 1—1

КОНЦІПІЄНТ глядає заняття у адвоката. Зголошення до „Діла" під „Концiпієнт". 215 2—4

СЛЮСАР, що скінчив промислову школу і має довшу практику, зголоситься письменно — на разі без свідоцтва — до Танчаковського Иосифа, пром. школа „Рідної Школи" у Львові, Ринок 10. до дня 20. серпня 1926. 208 3-3

АБІТУРІЄНТ дуже радо прийме посаду корепетента на цілий рік на провінції. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Інструктор". 201 3—3

ВИДІЛ Українського Інститута для дівчат в Перемишли пошукує пані до заряду кухнею в інституті. Близші інформації подасть Управа Інститута, вул. Татарська ч. 4. М. Демчук, управ. Інститута. 203 3—3

ВДОВА по надраднику прийме на мешкання з харчем учеників середних шкіл по приступній ціні. Зголошення приймає до 26. серпня Стефанія Кордасевич Саасько, після 26. серпня Львів, вул. Чарнецького ч. 25 I. поверх. 206 3—3

ПРИЙМУ на станцію двох учеників або дві учениці — окремий покій і евентуально поміч в науці. Близша відомість Орест Кисілевський, урядник залізниці, Станиславів вул. Вовчинецька ч. 4. 313 2-2

ПОТРІБНА на село жінка інтелігентна, середних літ до заряду дому, ведення кухні і домашнього господарства у старшого священика вдівця. Зголошення до уряду парох. в Михалевичах п. Дрогобич. 210 2—3

ДЕРЖАВНИЙ УРЯДНИК, IX. степ. служб. літ 41; наважe переписку в матрімоніяльних цілях з панною або вдовою, до літ 35. — Зголошення слати до 25. серпня 1926 р. Poste restante. — Legitymacja urzędnicza N. 641. — Jaslo. 224 1—1

АБСОЛЬВЕНТ університету, спосібний, рутинований інструктор прийме лекцію на селі на цілий рік. За успіх ручить; поважні рекомендації. Зголошення: Повітовий Союз кооператив в Мельниці для „Абсольвента". 226 1—1

ЛІТНИСЬКО, кліматично-лічниче Дора „Вілля Олена" покої з цілим удержанням від 15/8 о 30 процент дешевше. Заряд. 225 1—1

КОТРА молода інтелігентна панна навяже переписку з кандидатом інж. і поможе через 1½ року до укінчення студій в ціли матримоніяльній. Посаг вимаганий. Листи з фотоґрафією слати на адресу: Danzig Lgf. poste restante. Gegen Vorzeigen des 50-Markscheines A 842374. 227 1—1

ПРИЙМУ дві панночки на станцію. Поміщення вигідне — харч здоровий. — Виспянського 34, партер на ліво. 223 1-1

ЕНЕРГІЧНОЇ господині до господарства і варення потрібно від 1. IX. 1926 Зголошення з услівями слати на адресу: о. Юр. Боднар — Яйківці, п. Журавно. 219 1—2

Ширіть наш часопис!

ПІЛЬЗНЕНСЬКЕ ПИВО

Марки В. В.

вже надійшло

і продають його виключно фірми:

МАРІЯН КАФКА
вул. Краківська.

МУСЯЛОВИЧ і ЯНІК
вул. 3. Мая.

ВЛОДИСЛАВ МУСЯЛОВИЧ
вул. Академічна.

У повищих фірмах можна дістати всі знамениті пива з Львівських Акц. Броварів.
218 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.

...яти числа нашого розвитку, то ми маємо в промисловості за останні два роки 60 прц. і 40 прц. зросту. А який відсоток зросту в сільському господарстві? Коли тов. Каменев наводив дані: „Дивіть селянин одержав на 2 з половиною міліярди товарів торік, а тепер йому дають на 3,600.000 тис. карб.“, я питаю, по яких це цінах — по роздрібних? А що значить роздрібні ціни для селянина? Хіба це невідомо, що всім, т. Каменов — яке відношення між продажними цінами селянина і тими цінами, по яких селянин одержує промислові вироби? Хіба нашу увагу не слід звернути в цей бік? В чому тут справа? І тут виступає на сцену програма Пятакова, безглузда протирадянська, протиробітнича — за підвищення відпускних цін. Це ліквідація нашої боротьби за зменшення роздрібних цін. Він цілком відкидає те, про що сам раніш говорив, що ми в СРСР є передовим соціялістичним відділом і повинні рівнятися до закордонних показчиків цін, якости, то-що, і як нас битимуть. Тов. Пятаков забув про це, забув про те нещастя, що супроводить наш розвиток, про те нещастя, що в нас не впорядковано справи зниження цін. Шкода, що тов. Каменєв не розповів, чому в нас хліб є, а експорту нема. Чому це так? Саме тому, що в нас надто високі ціни, — ось чому! Його нема через те, що нема ніякого інтересу вивозити його за кордон. Чому Каменєв тут нам не розкаже і не розказав, які скажені, божевільні накладні видатки по наших заготовчих апаратах у хлібозаготівлі. Чому він не розказав нам, про те, що ці наші високі ціни визначаються не тим, що в нас велике нагромадження в торзі, та промисловости, а тим, що ми господарюємо як — найнегосподарніше.

Приклад з практики Пятакова. В нас, як ви знаєте, складають 5-тирічні пляни з ріжних галузей народнього господарства і з одним з них мені довелося ближче познайомитися. Це плян гумової промисловости. За цим пляном припускалося, що ми в виробництві шин та галош можемо досягти певного рівня лише в 1930 році. А через те, що потреба до цього часу буде значно більша за технічні можливости працедатних заводів, нам слід будувати в Ярославі нову фабрику, а на неї треба витратити 42 міліони карб. Понад два міл. карб. вже витрачено на заготовку всяких матеріялів, то що. Я кажу про ту негосподарність, що за неї я відповідаю.

Ви самі помилилися, а я відповідаю і за ВРНГ і за Вас і тому я не зрікався наших помилок, тому виявилося, що те, чого ми гадали досягти за 5-тирічньою програмою, ми тепер вже досягли без збудування нової фабрики і ті поліпшення, що можна зробити тепер, можуть причинитися до величезного розвитку нашого виробництва в усіх напрямках. Я скажу й ще одно: тому що Пятаков зазначив, що я говорю про справу з його галузи, то я скажу і про справи з моєї галузи, де я безпосередній голова — про справи головметалю. В головметалі цього року ми витратили цілком даремно 45 міліонів карбованців, як тепер виявляється, на ріжні напівфабрикати, на ріжні запаси, невідповідні програми. А коли ви розглянете цілий наш апарат, коли ви розглянете цілу нашу систему керування, коли ви розглянете наш нечуваний бюрократизм, нашу нечувану тяганину зі всякими недогодами, то від того всього мене жах аж бере. Я не раз приходив до голови Ради Праці й Оборони та до Раднаркому і говорив: дайте мені одставку, або передайте мені Наркомторг, або передайте мені з держбанку щось, або передайте мені і те і инше, бо тут стільки ріжних недомагань, що не можна розвязати якогось питання. Так працювати не можна. Ми почали кампанію за зниження роздрібних цін.

(Докінчення буде.)

Українці під румунським чоботом.

Задоволення культ.-національних потреб меншостей в Румунії.

Міністерство культів і мистецтв видало цікавий наказ щодо діяльности й організації театрів національних меншостей. Щоб організувати якийсь не-румунський театр, треба пройти сущі єгипетські поневірення, а саме: 1. Директор трупи має бути румунським горожанином. 2. Актори мають бути також румунськими горожанами, а їхні документи мають бути заявлені до міністерства культів. 3. Артисти мають бути членами проф. організації, що має права юридичної особи. 4. Ввесь репертуар на цілий рік має бути заздалегідь затверджений міністерством, при чому до репертуару неодмінно додається дві песи з репертуару румунського нац. театру. 5. Репертуар складається з пес, що не можуть порушувати громадянського ладу. 6. Коли директор трупи в тексті песи або в убраннях дозволить щось, що можна буде зрозуміти як образу національного почуття, то його позбавляється права на дальшу діяльність. 7. Директор трупи з нац. меншостей без жадних претенсій обовязується давати своє театральне помешкання румунській трупі на 8 день що-місяця. 8. Директор трупи нац. меншости вносить до міністерства 100.000 лей як запоруку виконання всіх наказів міністерства. І ще деякі пункти, наводити які є просто зайва річ. Чи потрібні ще якісь коментарі, коли взяти на увагу, що й без цього наказу нац. меншости (Українці, трансильванські Мадяри, Молдавани тощо) мають таких і подібних розпоряджень досить?

Також на Буковині „українська революційна організація“.

За відомостями сигуранци в північній Буковині викрито „величезну боєву українську організацію“. В хаті інваліда Клейчука знайдено українську друкарню, недозволену, протиурядову літературу, прапори; у селянина Аврайчука зброю, муніцію, то-що.

Арештовано декілька десятків людей. Керовниками організації, що за відомостями сигуранци мала сітку по всій Буковині, а також і по Бесарабії, повідомлення називає українських інтелігентів. Щодня — нові арешти і труси по кватирах, особливо серед черновецьких Українців.

З луцької тюрми.

Знов розпучлива голодівка політичних вязнів.

Луцьк, 5. серпня 1926.

Одержуємо з луцької тюрми отсе письмо:

Дня 5. серпня 1926 розпочали майже всі політичні вязні луцької тюрми в числі біля 70 голодівку, виставляючи слідуючі домагання: 1) звільнення хворих: Галі Штайн і Віктора Крайца, 2) лікування для инших хворих у міському шпиталі, 3) приладдя до писання в келії, 4) розрідження келій і ліжка в келії, 5) допущення всіх легальних газет без своєвільного витинання цілих статтей, 6) поліпшення харчів і щоденна контроля кухні дижурним від політичних вязнів, що вязні одержували все, що їм належиться, 7) покінчення слідства й визначення розправи в найкоротшому речинці, 8) усунення ставання „на бачносць“, 9) дозволення всім сидіти на проході і ще кілька дрібних домагань. До цього розпучливого кроку були змушені політичні вязні в Луцьку поведінкою нового прокуратора.

Годиться додати, що на наших очах копають хворих політичних вязнів, як Галину Штайн, хвору на сухоти і серце, що кілька разів зомліла на проході й в келії цілими годинами лежала безпритомна і доперва по довгих натираннях приходила до притомности; Віктора Крайца, сухітника в останній стадії, який плює кровю і — можна сказати — має вже почислені години свого життя. І хоч це ствердила лікарська комісія, прокуратор, присланий тут вже по „моральній санації“, Сколімовський не хоче їх звільнити. Хворих не лічуть зовсім, лишаючи їх на повільне конання. Доведені тою поведінкою прокуратора і лікаря до розпуки, політичні вязні в числі 6 розпочали дня 1. VIII. 1926 голодівку, не домагаючись для себе вже нічого, тільки бажаючи шляхом голодівки прискорити повільну смерть. Коли загал політичних вязнів взивав прокуратора й представив йому їх розпучливе положення та домагався для себе людських прав, якими користуються всі політичні вязні навіть в тюрмах у самій Польщі, пан прокуратор цинічно ухилився від сповнення всяких домагань. З огляду на те єдиним виходом з цього положення була голодівка, цей крайній і одинокий засіб боротьби політичного вязня за свої людські права.

Політичні вязні тюрми в Луцьку.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Помилка чи привілей?!

„Кривда нам!“ — лунає клич по цілій нашій землі, як довга вона і… щаслива. Лунає не рік, не два, а цілі століття, і вже перейшов у нашу кров, як зародки тифу чи холери, і заліз у наші кости, як воєнний ревматизм. На протязі віків той клич був одинокою нашою обороною і одинокою реакцією на посторонні затії.

„Кривда нам!!“…

Ще голосніше залунав він від часу, як на західних наших землях виринули двоголові орли, уступаючи місце одноголовим.

З кожних уст, з кожних очей, з кожного руху українського піссе голосний і невтишний крик: „кривда, кривда нам!“

А вже найбільше викрикали ті, яким довелося гостювати в мурах державних арештів, або бодай мати честь бути на переслуханні в поліційних казаматах.

Неймовірні історії ходили з уст до уст, попадали в пресу, а навіть вибігали у широкий світ.

„Поліція катує! Поліція вживає тортур! Поліція вимушує зізнання!“

Все те було страшне для нас, a компромітуюче для держави і… мусіло бути здементоване.

Польська преса станула як мур, як непорушна стіна в обороні загроженої слави польської поліції. Пішли статті, статейки, фейлєтони проти наклепів на інституцію порядку. Поет Макушинський виримував на честь поліції такий вірш, що він здається ввійде колись у антольоґію польської поезії. Комісія Туґута, переглянувши поліційні арешти, не знайшла в них нічого незгідного з духом конституції і рішила справу на користь поліції.

Українці показалися (як і досі!) звичайними калюмніяторами і клеветниками. Вони присіли і були вдоволені, що так їм це все легко вкропилося і ніхто не потягає їх до відповідальности за образу чести та доброго імени.

Я, особисто, здавна був тієї гадки, що всі поголоски про знущання на поліції, це видумка несправедливо невдоволених.

Тому немило був здивований, коли прочитав у одній польській ґазеті переконуючий заголовок: „Średniowieczne wyrafinowane tortury w lwowskich areszfach policyjnych“.

В першу мить здавалося мені, що це наслідки незгоди котрогось з редакторів з якимсь поліційним комісарем. Але читаю: ні! Стоїть чорне на білім: Поліція так збила якогось Романа Вінклєра, що він аж помер від того. Секція виказала тільки: 22 ребра зломані, розторощену шоку і кільканацять ран та синців.

Я з дива не міг вийти. Невжеж польська поліція таки бє, таки катує?!…

Ні! я далі не вірю в те! Нехай собі навіть польська преса пише про знущання, мені здається, що це все тільки припадок, або оптичний обман лікарів.

З українських політичних процесів вийшло ясно, що всякі саботажисти товкли собою до муру, копали себе власними ногами в живіт, кусалися власними зубами в плечі на те, щоб тільки наслідувати поліційні побої. І тут могла зайти та сама обставина. Людина, як відомо, має 24 ребра, то чому 22 не може собі поломити!?… А що до ран і синяків, то я дуже добре знаю, що заяць, замкнений у коморці, підскакуючи, сильно потовчеться, а навіть забється на смерть.

Ніби то людина не підскочить так високо, як заяць!?…

Крик деяких польських газет уважаю якимись особистими порахунками, бо неможливо, щоби поліція від року так основно змінилася. А прецінь тому рік ті самі ґазети заперечували побої на поліції.

Хіба… що поліція бє тільки самих Поляків!?…

Якщо так, то я перший раз підношу крик: „Кривда нам! З нами не поводяться, як з повноправними горожанами!“

Ґалактіон Чіпка.

Польська національна церква.

Приєднання о. А. Гушна і о. Ів. Петрушки до православної церкви.

Недавно подали ми перші з усеї преси на території сучасної Польщі умови обєднання польської національної церкви з православною „автокефальною“ церквою. Сьогодня хочемо познайомити шан. читачів з актом приєднання о. А. Гушна і о. Ів. Петрушки до православної церкви, в якій польська національна церква займає також автокефальне становище.

Акт приєднання відбувся в неділю, 8. п. м. в митрополичому соборі у Варшаві на Празі. О 10. год. ранку оба духовники польської нац. церкви явилися в церкві на врочистій літургії, яку відправляв городненський епископ Олексій і заняли місця за архієрейською катедрою. Після скінчення часів оба священики стали перед катедрою і доземно поклонились епископові. Олексій запитав їх по польськи:

— Отче Андрію й о. Іване, чи бажаєте перейти з католицького костьола на лоно православної церкви?

— Бажаємо — була відповідь.

— Чи віруєте в Бога в Трійці Єдиного?

— Віримо.

Після того відчитано в польській мові нікейсько-царгородський символ віри, який повторювали приєднанці. Після того о. Гушно й о. Петрушка зложили присягу послуху верховній владі прав. церкви, цілуючи хрест і євангеліє.

Вкінці еп. Олексій звернувся до окружаючого його прав. духовенства зі запитом:

— Чи оо. Андрій й Іван достойні священичої гідности?

— Аксіос, аксіос, аксіос! — залунала по грецьки трикратна відповідь.

Епископ надів на приєднанців золоті хрести і тим покінчилося свято приєднання. Оба духовні після того брали участь враз з прав. духовенством у відправі архієрейської літурґії.

Після літурґії о. А. Гушно виголосив промову, в якій підніс братню любов прав. церкви, покликувався на візантійські традиції Польщі та висловив надію, що прийде та хвиля, коли панславістична ідея обєднає Москалів і Поляків.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний заслін в добі лихоліття!

По широкому світі.

Югославянсько-болгарський конфлікт не тільки не поладнаний, а прибирає затяжну форму. Македонські ватаги погрожують повстанням проти кожного уряду, що схоче нарушити їх свободу. Болгарська влада відкрила великий плян терористичних замахів у Филипополі.

У Сирії, як упевняють Араби, Французи знову зазнали великих втрат.

Константинопіль, по рішенні турецького уряду, має стати вільною транзитовою пристанею.

Англійський премієр Болдуін занедужав; хоча лікарі радять йому виїхати до Швайцарії, він жде на полагоду страйку вуглекопів.

Пресовий ланцюг.

На побільшення обєму „Свободи“

зложили далі:

166. о. Михайло Мрозовський, Заліська Воля поч. Радимно — 10 зол.
167. Омелян Гординський, Богородчани — 5 зол. і кличе: д-ра Федуна і Панаса у Золочеві та о. Волод. Гординського в Чернелиці.
168. Смачило Степан, Карпів — 10 зол.
169. Білинський Іван, Пчани п. Жидачів — 5 зол.

НОВИНКИ.

— Буденна львівська хроніка. Львівські різники страйкуючи продовжують лічення львівських громадян веґетеріянством. — На вул. Крашевського 23. найшли підкинене двотижневе немовля з повідомленням, що його мати не має засобів на його прожиток. — Злодії та взломники відвідують самотні крамниці та помешкання і забирають на спомин усе, що тільки можна винести; суд. рад. Лянґнерові при вул. Оссолінських 17. випорожнили хату до чиста ...

Моральна санація?

Львів, 12 серпня 1926.

Нинішній польський уряд, що вийшов з крівавого травневого перевороту, носить горду назву: уряду моральної санації. Є він у свойому підметовому розумінні антитезою всіх попередніх урядів відродженої Польщі. Вже ця загальна номенклятура, це означення уряду, що виріс на крови сотень вояків, які на зазив марш. Пілсудського виступили проти конституційної влади, вкладає на нього специфічні обовязки і то не лише у відношенні до сучасної Польщі, як певної формальної цілости, але ще більше у відношенні до непольських народів в межах Польщі, а в першу чергу у відношенні до Українців і Білорусинів. На ці м о р а л ь н і обовязки уряду проф. Бартля у відношенні до Українців і Білорусинів складаються дві причини, які одночасно є постулятами моральної натури.

Першою основою, на якій виростають особливі моральні зобовязання уряду моральної санації у відношенні до українського народу в межах Польщі, є кров вояків-Українців, що в памятних травневих днях рясно зросила вулиці Варшави. Без сумніву, ті українські громадяне, що в мундірах польських вояків, пішли до боротьби зі зброєю в руках на зазив марш. Пілсудського, не освідомлювали собі багна неморальности й деморалізації в Польщі так, як творець травневого перевороту. Одначе без сумніву вони мали почуття кривди — як члени невоеленого народу, як громадяне другої чи десятої кляси і певно були переконані, що успіх виступу марш. Пілсудського принесе полекшу їх батькам, братам і сестрам.

Другою основою, на якій спираються обовязки уряду проф. Бартля у відношенні до Українців, є обєктивні моральні побуди і вартости. Линвоскочний танець неморальности і деморалізації соймової більшости і творених нею урядів відбувався головним чином на головах „національних меншостей", а в першу чергу на головах Українців, які мали найбільше вартостей і яким відбирано їх цинічно крок за кроком.

Ясно, що коли моральна революція покінчилася побідою санаторів і покликанням уряду моральної санації, то його першим обовязком переводити направу відносин, вимітати сміття і вигортати болото неморальности там, де воно загніздилося найбільше, де деморалізацію ширено й поглиблювано зі злочинною премедитацією. На жаль, досі можна було почути тільки про намагання уряду моральної санації щодо ліквідації злодійств у поодиноких центральних установах. Основніших санаційних змагань на ширшій основі досі не проявив уряд проф. Бартля.

Моральна санація!? Та коли придивлятися досі ставленим крокам в тому напрямку, то очевидно не помітно ніяких есенціональних змін. Бо чим є потягнення до карної відповідальности одного чи другого злодія публичного гроша в порівнанні до того морального спустошення, яке далі процвітає на українських землях в ділянці культурній, політичній і економічній? Якими малими, якими ліліпутами є злодії і дефравданти в публичних установах та соймові спекулянти в порівнанні з тими, що крадуть моральні і нищать по дикунськи духові вартости цілого народу, що викривляють і нівечать душі наймолодшого покоління українського народу!? Що значить усунення чи замкнення кількох злодіїв, коли на становищах кураторів, інспекторів і инших „освітних" фараонів сидять і ділають далі відпоручники чорносотенних і народо[illegible]их організацій"?

І під тим оглядом не помітно ніяких виглядів, не зазначується ніяка можливість зміни на краще, поворот на шлях моралі. Проф. Суйковський, наслідник незабутнього Станислава Грабського на стільці міністра освіти, в питанні реституції по вандальськи знищеного українського шкільництва заслонюється істнуванням відомового закону з 31. липня 1924 р. Чиж не диво, гляд, що уряд ребеліянтів, який є еманацією революції, морального і крівавого перевороту, спирається на неморальних законах попереднього режіму? І хоч яке це дивне і просто неправдоподібне, а одначе воно є фактом. Проф. Суйковський покликується на непорушність закону Стан. Грабського, а цілий уряд проф. Бартля, який, за відмову повновластей для президента, погрожував реакційній більшости таємними наслідками, з легким серцем зрезиґнував з вилучення з повновластей шкільних справ. Чиж не іділя? І чи не моральна санація?

Але без огляду на таке чи инше ставлення справи, без огляду на такі чи инші митарства і компроміси між урядом моральної санації і реакційною соймовою більшістю, яка носить на собі тягар відповідальности за всі акти неморальности, фактом є, що всі „закони", звернені проти „національних меншостей", а в даному випадку закон про ліквідацію українського шкільництва, є законом неморальним. Колиж так, то ні при чому тут компроміси, ні при чому заслонювання істнуючими „законами". Кожна етична людина є покликана боротися з неморальністю, де вона не проявлялась би. Тим більше покликаний до цього уряд, що називає себе урядом моральної санації.

Ф. Ф.

Плян жидівської кольонізації в СРСР.

Агенція „Руспресс" подає:

В радянській жидівській пресі опубліковано затверджений радою народніх комісарів СРСР плян жидівської рільної кольонізації, що передбачує поселення на ріллі 100.000 жидівських родин на територіях радянських республик. Плян обіймає такі точки:

1. Радянський уряд прикладає велику вагу до роботи „Комзету" і вважає їх доцільним засобом для оздоровлення відносин у областях, де Жиди живуть збитою масою, т. є на Україні, в губерніях Гомельській, Смоленській, Псковській, Брянській та инших.

2. Радянський уряд приймає до відома роботу тих організацій, які співробітничають при реалізації справи жидівської кольонізації, як: „Агро-Джойнта", „Іца", „Орта", „Ікора", „Прокора" і т. п.

Робота тих організацій основана: а) на спрямуванні 6.000 жидівських родин до рільної праці при допомозі матеріяльної підтримки і професійної освіти; б) на розділі між названими родинами 95.539 десятин орної землі, з яких 33.935 десятин оброблено вже тепер; в) на піднесенні інтензивности жидівських господарств при допомові заснування і догляду за виноградниками, овочевими садами, молочними господарствами і т. п.; г) на піднесенні промислового значіння рільних господарств; д) на вибудуванні поверх 700 будинків для тих родин; ж) на заосмотренні тих господарств уліпшеними машинами і сільсько-госп. знаряддям, на введенні новочасних методів оброблювання землі і е) на колективізації малих земельних господарств.

3. Установляється, що розроблений „комзетом" плян розселення 100.000 жидівських родин у жидівських рільничих кольоніях відповідає інтересам держави й інтересам широких мас жидівського населення. Одначе необхідно встановити докладно число Жидів, що виявляють побажання поселитися в рільничих кольоніях. В тій цілі переведеться по містах і селах докладний професійно-статистичний підрахунок жидівського населення.

4. Побажане, щоби з політичних і господарсько-культурних причин наділювання Жидів землею відбувалося таким чином, щоби можна було проживати більше або менше значними масами.

5. Для здійснення точного пляну кольонізації Жидів необхідно, щоби „Комзет" узгіднював свою роботу з роботою всесоюзної кольонізаційної комісії.

6. „Комзет" обовязаний виробити подрібний плян своєї роботи, який не попадав би в суперечність зі загальним вище поданим пляном кольонізації.

*

Отже бачимо, що жидівська кольонізація приймає чим раз то реальніші форми. Її здійснюють офіціяльні більшовицькі кола при допомозі закордонного европейського, а передовсім американського жидівського капіталу. З повищого пляну не можна, на жаль, довідатися, скільки пригожої під рільну господарку землі припаде Жидам на Україні. До тепер припало її досить. А сама кольонізація викликала серед українського населення елементарний рух проти жидівських кольоністів і кольоній. Харківський уряд застерігся вже навіть проти дальшої кольонізації української землі Жидами, бо її замало для самого українського населення. Цікаво, чи Москва приняла це застереження до відома?

З останньої промови Дзержинського.

Наші читачі знають уже з вісток у „Ділі", що на дві години перед своєю смертю виголосив Дзержинський велику полємічну промову на засіданні Центрального Комітету Компартії. Містимо її в вимках тому, що вона кидає яркe світло на теперішні господарські відносини в С. Р. С. Р. Звертаємо увагу на те, що в промові нема зовсім полеміки зі Зіновєвим. Вимки її друкуємо за радянською пресою.

„Товариші! Я мушу сказати, що в докладі Каменева, а також і в докладі Пятакова мене страшенно вразило те, що один з них, будучи наркомторгом... (Каменев: я виступав як докладач Політбюра)... а другий — заступником голови Найвищої Ради Народнього Господарства виявили цілковите незнання обмірковуваних питань. І справді, візьмім хочаб виступ з цього місця Народнього Комісара Торгу. Щоб розповісти вам про небезпеку приватного капіталу — „хто кого" він читає вам з „Економічного Життя" звіт в справі засідання конюнктурного інституту та доклад т. Кутлера. Мені здається, що Народній Комісаріят Зовнішньої і Внутрішньої Торговлі, це той апарат і той створений нами орган, що повинен у своїй роботі мати всі підрахунки, підсумувати й дати нам зовсім виразну динаміку, а товариш Каменев замісць цього, наводячи тут у своїм виступі уривок із статті „Економічного Життя", виявив своє повне незнання й нерозуміння цього питання. Но справді, про що тут іде мова? Тут мова йде про те, що приватні підприємства мають 426 міліонів карбованців власних капіталів, а разом з тим їхній прибуток досягає 400 міліонів карбованців. Який же саме прибуток, тов. Каменев? Прибуток валовий, що складається із заробітньої платні і з утримання усіх приватних підприємств. Колиж ми візьмемо число приватних крамарів, а про них тут іде мова, то число це досягне сотень тисяч підприємств. Помноживши сотні тисяч закладів на число членів родини, ми побачимо, що від того величезного прибутку, що його Каменев зменшив на половину (він сам каже, що ця статистика ні до чого непридатна) лишиться нікудишне, нікчемне нагромадження. Каменев зовсім не зрозумів наведених у Кутлеровім докладі цифр, а Пятаков — йому, як заступникові голови ВРНГ слід булоб це знати — говорив тут про чистий прибуток, вживаючи зовсім невірних методів підсумку. Я вам роскажу про ці методи підрахунку. Я зачитаю документ, складений на мою вимогу, бо я безпосеседньо проваджу торговельну політику. Я добивався упорядкування торгівлі й кооперації, я воював з Наркомторгом, я за цим стежу й доглядаю. Не зрозумівши тої записки, що попала до Пятакова, він вибовкнув її з цієї трибуни. Я говорю про 45 процент і 11 процент. Подумайте лише: колиб нагромадження за рік досягало 600 міліонів карбованців, то якіб величезні капітали були в приватних руках? Колиб чистого нагромадження було 600 міліонів карбованців, як говорив тут Пятаков, то хіба Кутлер міг би говорити, що приватники мають 400 міліонів карбованців виску. Хіба можна булоб говорити, що приватники мають власних капіталів 426 міліонів карбованців? Требаж звязати в цій справі кінець з кінцем. Ми зовсім не бідні на дані в справі зросту та динаміки приватного капіталу.

Політбюро призначило мене на голову комісії, і мені доводиться з того титулу орудувати цими даними. Яка саме є та таблиця, що на неї покликається Пятаков? Твір з 7-и товарів: текстильної, металевої, нафтової, цукрової, соляної, хемічної та тютюнової галузи промисловости, приватники продали 45 процент всього роздрібного збуту. Ці 45 процент (тов. Пятаков до нашого відому!) були на два міліярди фантастичні міліярди, а всього 940 міліонів карб. Із загальної товарної маси, що була з роздріб на 2 міліярди, приватник продав на 940 міліонів карбованців. Ось останні дані.

Пятаков з місця: „Я зовсім не казав цього!" Дзержинський: „Ви говорили про ці 45 прц. та 11 прц. розподілу в такім порядку". Пятаков з місця: „Я говорив про инші дані, а не про ці". Дзержинський: „Ні саме про ці дані. Дозвольте мені подати ті инші дані, коли ви говорили инші. Ви говорили, що в плановім порядку ви постачаєте 11 проц., а приватник має всього 45 прц. Це є той самий документ".

Тепер про гуртові ціни — і тут тойже документ, і тут ті самі несвідомлість і незнання. Гуртові ціни ми знизили не на 37 прц, як запевняє Пятаков, а на 27 прц. Якіж були надвишки на гуртові ціни? Надвишки на ці вироби були зовсім инші, ніж ті, що про них говорив Пятаков, бо надвишка 62 прц. стосується не до минулого року, а тільки до останнього часу. Вони стосуються до того часу, коли ми приватника через недостачу товарів скрутили в бараничий ріг, коли він мусів переплачувати, коли він мусів наймати безробітних, ставити їх в хвости, оплачувати їх, коли він мусів оплачувати і всю неспособність наших торговельних організацій. Я вам назову ті індекси, що були минулого року в приватнім торзі на речі першої потреби. 1. жовтня 1923 р., коли наші гуртові ціни були дуже високі, надвишка на приватній торг була тільки 1 прц., 1. жовтня 1924 р. вона досягла вже 40 прц. в приватнім торзі, а 1. жовтня 1925 р. вона досягає 51 прц. Деж ті 62 прц.? Далі йдуть наступними місяцями: 54 прц., 58 прц., 56 прц., 55 прц., 57 прц., 62 прц.

Пятаков з місця: „Я кажу в середнім 60 прц."

Дзержинський: „Тов. Пятаков свою несвідомленість уже виявив і тому йому можна гукати". Троцький з місця: „А ви завжди мовчали, тов. Дзержинський". Дзержинський: „Я гадаю, що я мовчав. Ось що. Ви вже не один день свідками того, як меншість хоче вивести з рівноваги більшість, і я не буду на такі репліки звертати увагу, бо що більше звертаємо уваги на ці випади, то тим більше ми даємо змогу опозиції дезорганізувати нашу роботу. (Голоси: вірно!) Ось які надвишки були на головнім ринку. В квітні ми маємо на ситець 74 прц., цвяхи — 83 прц., [illegible] — 28 прц., гальоші — 41 прц., цукор — 7 прц., олію — 41 прц., махорку — 31 прц., [illegible] — 22 прц. Це на вільнім ринку. Якіж надвишки були в нас у нашій кооперативній системі? За даними Центросоюзу, 1. березня на ситець — 36 прц. До того 36 прц. не на відпускну фабричну ціну, а на ціну Центросоюзу. Отже, колиб рахувати на наші одпускні фабричні ціни, то процент був би більший. На нитки — 38 прц., гальоші — 32 прц., залізо — 42 прц. і т. инше. Отже бачите, що ріжниця між приватника й нашими копертативнимиторговими організаціями не є вже така велика, величезна, щоб вона могла промовляти за те, що величезне нагромадження зосереджується в приватних руках.

Слід сказати таке: царина, що в ній за народнього комісара править тов. Каменев, є найбільш неналагоджена, вона найбільше зїдає наш національний прибуток. При чім тут розвиток нашої промисловости?

Коли ми візьмемо з наших промислових і торговельних організацій обігові кошти і повернемо їх на основний капітал, то зрозуміло, що приватних на ринку зможе захопити в свої руки процес обігу. Коли ми хочемо боротися з приватним нагромадженням, з приватнім торгом, то яких заходів повинна була вжити наша партія і Політбюро? — Врегулювання взаємин корпорації та промисловости, змінення всіма силами кооперації, а не тими методами, щоб заховати їх хиби.

Я найбільший ворог таких методів, я ворог і методи, запропонованої тов. Пятаковим, що до промисловости, зводячи справу так, нібн в промисловости все гаразд, давайте, мовляв, лише як найбільше грошенят. Так само потрібно впорядкувати наш кооперативний торг, перевести в життя що до неї постанови 13. зїзду та полагодити врегульовання приватного капіталу, приватних крамарів. Це дасть нам змогу прининити приватне нагромадження і спостерігти, в якій саме галузі приватний капітал змішнюється і зростає. Коли говориться взагалі про його зріст — це неправильно, але є ділянки, де він зростає і розвивається. Це саме ті ділянки, що ними орудує Каменев, ділянки заготовок серед селянства.

Що до гуртового продажу, то ВРНГ за допомогою своїх синдикатів витиснула з гуртового продажу приватника так, що він там відограє дуже незначну ролю. А де приватник має силу? В хлібозаготовках, в заготовках шкіри, тобто в тій царині, що нею орудує тов. Каменев. А він приходить сюди і плаче, що все в нас зле, мужик багатіє, добробут його зростає.

А тов. Пятаков говорить, що село багатіє. От нещастя! Наші державні діячі, представники промисловости та торговлі, проливають сльози з приводу добробуту мужика-селянина. А який це добробут? 400 міліонів нагромадили селяне — по 4 карбованців на кожного [illegible] — голоси — ще менше!). Тов. Пятаков говорить, що село нас випереджає [illegible]